

دستورالعمل اجرایی "آیین نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در دوره تحصیلی کارشناسی ارشد"

مصوب مورخ ۹۳/۴/۱۱ شورای هدایت استعدادهای درخشان

(موضوع ابلاغیه‌های شماره ۲۱/۷۷۹۴۸ مورخ ۹۳/۵/۵ و ۲/۲۹۹۵۷۴ مورخ ۹۶/۱۲/۱۶ و ۲/۳۰۵۲۱۱ مورخ ۹۷/۱۱/۲۹)

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

*****

مقدمه :

در اجرای سیاست‌های حمایت و هدایت استعدادهای درخشان مصوب جلسه ۴۱۹ مورخ ۷۷/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بند ۵ بخش ج از ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب جلسه مورخ ۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی مبنی بر برنامه‌ریزی برای شناسایی و حمایت از استعدادهای درخشان و هدایت آن‌ها به سمت اولویت‌های راهبردی کشور در حوزه‌های مختلف علوم و نیز در اجرای ماده ۱۸ قانون برنامه ۵ ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر حمایت‌های هدفمند و معنوی از نخبگان علمی و به منظور تسهیل ادامه تحصیل برگزیدگان علمی، و در راستای اجرای بند ۵ از ماده ۱ آیین‌نامه جدید پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در دوره تحصیلی کارشناسی ارشد، مصوب مورخ ۹۳/۴/۱۱ شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، موضوع ابلاغیه‌های شماره ۲۱/۷۷۹۴۸ مورخ ۹۳/۵/۵ و شماره ۲/۲۹۹۵۷۴ مورخ ۹۶/۱۲/۱۶ و ۲/۳۰۵۲۱۱ مورخ ۹۷/۱۱/۲۹ آن وزارت، دستورالعمل اجرایی زیر تهیه و تدوین می‌شود.

الف - نحوه پذیرش:

ماده ۱: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ۴۰ درصد ظرفیت روزانه دوره کارشناسی ارشد خود در هر رشته محل را به دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته (مجموع روزانه و شبانه) بصورت مازاد بر ظرفیت پذیرش با آزمون اختصاص دهد. دو سوم از پذیرفته شدگان مخصوص دانشگاه‌های سطح یک و یک سوم از پذیرفته شدگان بدون آزمون استعدادهای درخشان به متقاضیان سایر دانشگاه‌های دولتی (خارج از سطح یک) اختصاص دارد. اسامی دانشگاه‌های مورد نظر در ماده ۲۳ تصریح شده است.

ماده ۲: پذیرش کلیه دانشجویان با توجه به امکانات دانشگاه، مطابق با آیین‌نامه فوق‌الذکر و مصوبات وزارت متبوع و سیاست‌گذاری‌های دانشگاه انجام می‌پذیرد و تأیید نهایی آن از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و هیات مرکزی گزینش دانشجوی وزارت متبوع خواهد بود.

ماده ۳: پذیرش اولیه دانشجویان، توسط دفتر استعدادهای درخشان و با همکاری دانشکده‌های تابعه، مدیریت خدمات آموزشی و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه صورت می‌گیرد و تأیید مراتب با کمیته منتخب معاونت آموزشی دانشگاه خواهد بود.

تبصره: کمیته منتخب معاونت آموزشی دانشگاه متشکل است از معاون آموزشی دانشگاه، مدیر تحصیلات دانشگاه، مدیر خدمات آموزشی دانشگاه، رئیس دانشکده یا مدیر گروه رشته ذیربط

ماده ۴: دانشجویان سایر دانشگاه‌ها از طریق فراخوان عمومی که در پایگاه اینترنتی دانشگاه درج می‌گردد، می‌توانند تقاضای خود را جهت بررسی به دانشگاه ارسال نمایند. بدیهی است هرگونه اطلاع رسانی بعدی از طریق همان پایگاه اینترنتی به آگاهی متقاضیان خواهد رسید.

ماده ۵: پذیرش منحصر در رشته‌هایی صورت می‌پذیرد که دانشگاه قبلاً برای آزمون آن اعلام ظرفیت کرده باشد.

ماده ۶: دانشگاه در پذیرش یا رد دانشجویی بدون آزمون با استفاده از آئین‌نامه فوق‌الذکر مختار بوده و ملزم به تکمیل ظرفیت پذیرش دوره کارشناسی ارشد خود نمی‌باشد.

ب- شرایط لازم برای ورود بدون آزمون به دوره کارشناسی ارشد:

افراد دارای یکی از شرایط ذیل می‌توانند در صورت کسب پذیرش از دانشگاه، بدون آزمون به دوره کارشناسی ارشد راه یابند.

ماده ۷: پس از ۶ نیمسال تحصیلی با گذراندن حداقل سه چهارم از واحدهای درسی به لحاظ میانگین کل، جزء ۱۵ درصد برتر دانشجویان هم رشته و هم ورودی خود باشد.

تبصره: پذیرش نهایی دانشجویان از بین لیست اولیه ۱۵ درصد برتر بوده و ممکن است تمام لیست ۱۵ درصد برتر اولیه به مقطع کارشناسی ارشد ورود پیدا نکنند.

ماده ۸: گزینش نهایی متقاضیان ورود به مقطع کارشناسی ارشد با لحاظ کردن معدل داوطلب به نسبت ۶۰ و نمره ارزیابی اساتید گروه آموزشی مربوطه به نسبت ۴۰ و امتیاز یک و دو دهم درصدی برای دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه علامه طباطبائی محاسبه خواهد شد.

ماده ۹: حداقل میانگین کل تا پایان نیمسال ششم برای ورود به مقطع کارشناسی ارشد بدون آزمون (با لحاظ ماده ۷ و ۸)، ۱۶ بوده و دانشجو باید در ۸ نیمسال دانش‌آموخته شود.

تبصره: تصمیم به پذیرش دانشجو با میانگین کل شش نیمسال، کمتر از ۱۶، صرفاً براساس ماهیت و محتوای رشته و با نظر کمیته منتخب گروه آموزشی رشته ذیربط و با تأیید معاونت آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۱۰: دانشجویانی که دارای هرگونه محکومیت انضباطی (از شورای انضباطی دانشگاه یا وزارت عتف) با هر درجه و عنوان باشند، امکان ورود به مقطع بالاتر از طریق سهمیه استعداد درخشان را ندارند.

ماده ۱۱: دانشجویانی که در طول شش نیمسال دانش‌آموخته شده و به لحاظ میانگین کل در مقایسه با میانگین کل ۸ نیمسال دانشجویان هم رشته و غیر هم ورودی خود جزو پانزده درصد برتر باشند، می‌توانند تقاضای خود را موردی، جهت بررسی به دفتر استعدادهای درخشان ارسال نمایند.

ماده ۱۲: دانشجویانی که طول مدت تحصیلشان به دلایلی خارج از اختیار خود (مانند بیماری، ماموریت والدین یا همسر و یا زایمان) حداکثر دو نیمسال تحصیلی بیش از مدت مجاز مذکور در آئین‌نامه بشود، فقط پس از تأیید معاونت آموزشی و کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه می‌توانند درخواست خود را به صورت موردی جهت بررسی به دفتر استعدادهای درخشان ارسال کنند.

تبصره: با توجه به لزوم یکسان بودن شرایط محاسبه دانشجوی برتر، دانشجویانی که به هر دلیل از مرخصی تحصیلی با احتساب یا بدون احتساب در سنوات، حذف ترم، ماموریت‌های داخلی یا خارجی و موارد مشابه آن، استفاده کرده باشند، از فرایند محاسبه پانزده درصد برتر حذف خواهند شد.

ماده ۱۳: درخواست دانشجویان انتقالی به دانشگاه علامه طباطبائی، که حداقل ۸۰ واحد درسی دوره کارشناسی خود را در دانشگاه علامه طباطبائی گذرانده باشند با رعایت سایر ضوابط قابل بررسی است.

ماده ۱۴: تقاضای دانشجویان دوره کارشناسی که به طور همزمان در دو رشته تحصیلی مشغول به تحصیل می‌باشند صرفاً در رشته اول و با رعایت مقررات قابل بررسی است مشروط بر آن که قبل از شروع به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، بتوانند از رشته دوم خود نیز فارغ‌التحصیل شوند.

ماده ۱۵: رتبه‌های اول تا پانزدهم نهایی المپیادهای علمی دانشجویی برای ورود به همان رشته برگزیده یا رشته‌های مرتبط فقط با معرفی دبیرخانه المپیاد و سازمان سنجش آموزش کشور و به صورت مازاد بر ظرفیت پذیرش با آزمون، قابل پذیرش خواهند بود.

ج - ظرفیت پذیرش:

ماده ۱۶: ظرفیت پذیرش بدون آزمون از دوره کارشناسی به کارشناسی ارشد، حداکثر ۳۰ درصد ظرفیت پذیرش دوره روزانه کارشناسی ارشد در هر رشته محل می‌باشد، که دو سوم از پذیرفته شدگان مخصوص دانشگاه‌های سطح یک و یک سوم از پذیرفته شدگان بدون آزمون استعدادهای درخشان به متقاضیان سایر دانشگاه‌های دولتی (خارج از سطح یک) اختصاص دارد.

ماده ۱۷: ظرفیت مذکور مازاد بر ظرفیت پذیرش با آزمون دانشگاه می‌باشد. (دانشجویانی که مطابق با ماده ۹، در شش نیمسال دانش‌آموخته می‌شوند، مازاد بر ظرفیت پذیرش بدون آزمون کارشناسی ارشد همان سال هستند).

ماده ۱۸: چنانچه پانزده درصد برتر دانشجویان حائز شرایط، به دلیل انصراف یا عدم تقاضا، از تسهیلات مربوطه استفاده نکنند یا ظرفیت بدون آزمون رشته‌ای در مقطع کارشناسی ارشد تکمیل نگردد، دانشگاه ظرفیت جدید برای اعمال ده درصد بعدی نخواهد داشت.

د - نکات مهم:

ماده ۱۹: اولویت ادامه تحصیل دانشجویان در دوره کارشناسی ارشد در همان رشته و گرایش تحصیلی است.

ماده ۲۰: پذیرش در رشته‌های تحصیلی نسبتاً مرتبط به تشخیص کمیته منتخب معاونت آموزشی دانشگاه صورت می‌گیرد، ضمن آن که ادامه تحصیل دانشجو در رشته‌های غیر مرتبط به هیچ عنوان میسر نیست.

ماده ۲۱: پذیرفته شدگان دوره کارشناسی ارشد منحصراً در دوره‌های روزانه پذیرش شده و ادامه تحصیل آنان رایگان خواهد بود.

ماده ۲۲: پذیرش برای سال تحصیلی بلافاصله پس از دانش آموختگی و صرفاً برای یک بار امکان پذیر است.

ماده ۲۳: دانشجویان بایستی تا پایان شهریور ماه فارغ التحصیل شوند و در غیر این صورت قبولی آنان در مقطع بالاتر لغو خواهد شد.

ماده ۲۴: چنانچه دانشجویی به هر دلیلی موفق به کسب پذیرش در سال قبل نشده باشد و یا پس از کسب پذیرش در مقطع بالاتر ثبت نام نکند، امکان استفاده مجدد از سهمیه بدون آزمون را در سال بعد نخواهد داشت.

ماده ۲۵: پذیرش صرفاً از بین دانشجویان دانشگاه‌های دولتی سطح یک و دو صورت می‌گیرد و دانشجویان دانشگاه‌های آزاد اسلامی، مجازی، بین الملل، علمی- کاربردی، موسسات آموزش عالی غیر دولتی - غیر انتفاعی، پردیس خودگردان و پردیس بین الملل و دوره‌های نیمه حضوری مجاز به ثبت نام در فراخوان دانشگاه نمی‌باشند. اسامی دانشگاه‌های دولتی سطح یک و دو، به شرح جدول ذیل اعلام می‌گردد.

● دانشگاه‌های سطح یک * دانشگاه‌های سطح دو

● علامه طباطبائی	● اصفهان	● تبریز	● تربیت مدرس	● تهران	● صنعتی امیرکبیر
● صنعتی اصفهان	● شیراز	● صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	● صنعتی شریف	● شهید بهشتی	● فردوسی مشهد
● علم و صنعت ایران	● خوارزمی	● رازی کرمانشاه	● ارومیه	● یزد	● شهید چمران اهواز
● شهید باهنر کرمان	● کاشان	● گیلان	● سیستان و بلوچستان	● زنجان	● خلیج فارس بوشهر
● الزهرا(س)	● بوعلی سینا همدان	● بیرجند	● صنعتی بابل	● صنعتی سهند تبریز	● هنر

تبصره: پذیرش دانشجویان دانشگاه‌های سطح ۳ و ۴، به شرط دارا بودن میانگین کل شش ترم ۱۸ یا بالاتر و کسب یکی از افتخارات ذیل قابل بررسی خواهد بود.

- برگزیدگان المپیادهای علمی دانشجویی با ارائه گواهی از مرکز المپیادهای علمی کشور
- دارا بودن گواهی ثبت اختراع اخذ شده از سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
- برگزیدگان در جشنواره‌های علمی معتبر بین المللی (خوارزمی- فارابی- رازی و ابن سینا) با ارائه گواهی معتبر
- نفر اول مسابقات ورزشی کشوری یا وزارتی یا بین المللی (فقط ویژه رشته‌های تربیت بدنی) با ارائه گواهی معتبر
- نفر اول مسابقات قرآن و نهج البلاغه کشوری و یا حافظان کل قرآن کریم یا نهج البلاغه (ویژه رشته‌های علوم قرآن و حدیث) با ارائه گواهی معتبر
- دارا بودن عنوان مخترع و مبتکر و پژوهشگر برجسته با ارائه گواهی معتبر
- برندگان جوایز تحصیلی بنیاد ملی نخبگان ریاست جمهوری با ارائه گواهی معتبر

ماده ۲۶: پذیرش دانشجوی غیر ایرانی، ایرانی انتقالی از خارج به داخل، دانشجویان دارای مدرک کارشناسی از دانشگاه‌های خارج از کشور و دانشجویانی که بدون آزمون به دوره کارشناسی راه یافته‌اند، با استفاده از ضوابط این آئین‌نامه امکان‌پذیر نیست.

ماده ۲۷: دانشگاه مجاز خواهد بود فقط یک بار در سال نسبت به پذیرش دانشجو از این طریق اقدام نماید و پذیرفته‌شدگان در اولین نیمسال تحصیلی ممکن تحصیل خود را در مقطع بالاتر شروع خواهند کرد.

ماده ۲۸: تغییر رشته و گرایش، تغییر محل تحصیل، انتقال از یک دانشکده به دانشکده دیگر، به هیچ عنوان امکان‌پذیر نمی‌باشد.

ماده ۲۹: چنانچه بعد از ثبت اطلاعات پذیرفته‌شدگان در پرتال سازمان سنجش آموزش کشور و یا بعد از تأیید نهایی توسط آن سازمان و همچنین ثبت نام دانشجویان در رشته قبولی، دانشجویی از ادامه تحصیل انصراف دهد، جایگزینی پذیرش نخواهد شد.

ماده ۳۰: تأیید نهایی و قطعی پذیرفته‌شدگان با سازمان سنجش آموزش کشور و هیات مرکزی گزینش دانشجو وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود و تا قبل از آن پذیرفته‌شدگان به صورت مشروط و با اخذ تعهد کتبی ادامه تحصیل خواهند داد.

ه- نحوه محاسبه پانزده درصد برتر مقطع کارشناسی و ظرفیت پذیرش مقطع کارشناسی ارشد:

ماده ۳۱: محاسبه ۱۵ درصد دانشجویان هم رشته و هم ورودی حائز شرایط در دوره کارشناسی، براساس نیمسال ورودی، مجموع ظرفیت‌های دوره روزانه و شبانه و مجموع دانشجویان دختر و پسر، محاسبه می‌شود. (در تعیین ورودی‌های خالص فعال در یک سال تحصیلی، تعداد دانشجویان ثبت نام نکرده، اخراجی، انصراف، بورسیه، مهمان، انتقالی، خارجی، ایرانی انتقالی از خارج و موارد مشابه در نظر گرفته نمی‌شود).

ماده ۳۲: ۳۰ درصد ظرفیت پذیرش در هر دوره کارشناسی ارشد، براساس ظرفیت‌های دوره روزانه و مجموع دانشجویان دختر و پسر، محاسبه می‌شود.

ماده ۳۳: در صورتی که درصد محاسبه شده در هر یک از دوره‌های تحصیلی، عدد صحیحی نباشد (موضوع ماده ۳۲ و ۳۳)، نحوه گرد کردن آن عدد (با تقریب ریاضی) خواهد بود.

و- فرایند اجرا:

ماده ۳۴: ابتدا دانشکده‌های تابعه در موعد مقرر نسبت به محاسبه ۱۵ درصد برتر دانشجویان هم رشته و هم ورودی دانشگاه علامه طباطبائی (مطابق با ماده ۲۹) اقدام و مراتب را جهت بررسی به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه و دفتر استعدادهای درخشان اعلام می‌نمایند.

تبصره: متقاضیان واجد شرایط دانشگاه علامه طباطبائی موظفند پس از اعلام دفتر استعداد درخشان دانشگاه جهت تشکیل پرونده اقدام نمایند، که محل و کیفیت آن با توجه به تصمیمات و برنامه ریزی‌های داخلی توسط دفتر استعداد درخشان اعلام می‌شود.

ماده ۳۵: دانشجویان واجد شرایط سایر دانشگاه‌های دولتی مندرج در جدول نیز پس از مطالعه دقیق فراخوان دانشگاه (که از طریق پایگاه اینترنتی دانشگاه انتشار می‌یابد)، مدارک لازم را به همراه گواهی ۱۵ درصد برتر اخذ شده از دانشگاه محل تحصیل (مطابق با فرم نمونه پیوست)، به دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه ارسال می‌نمایند.

تبصره: هزینه ثبت نام در فراخوان دانشگاه براساس مصوبه هیات رئیسه دانشگاه، تعیین و اعلام می‌شود. (دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی نیاز به پرداخت وجه ندارند).

ماده ۳۶: دفتر استعدادهای درخشان نیز با همکاری مدیریت خدمات آموزشی و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نسبت به تایید وضعیت تحصیلی و جایابی اولیه در مقطع کارشناسی ارشد، براساس مقررات اقدام می‌نماید.

ماده ۳۷: در خصوص متقاضیان، ابتدا پرونده تحصیلی هر یک به تفکیک بررسی و پس از احراز دارا بودن شرایط اولیه، مراتب به کمیته منتخب گروه آموزشی رشته‌های ذیربط در دانشکده‌های تابعه ارجاع می‌شود تا نسبت به امتیازدهی در چارچوب جدول ارزشیابی پیوست، اقدام لازم معمول گردد. نظارت بر حسن اجرای این مهم، با روساء یا معاونین آموزشی دانشکده‌های تابعه خواهد بود.

تبصره: در رشته‌هایی که مطابق با نظر کمیته منتخب گروه آموزشی رشته ذیربط، نیاز به **مصاحبه** باشد، دانشکده مربوطه باید از داوطلب برای شرکت در مصاحبه دعوت به عمل آورد. بدیهی است در صورت عدم شرکت در مصاحبه، موضوع پذیرش متقاضی لغو خواهد شد.

ماده ۳۸: پس از محاسبه امتیازات، اسامی پذیرفته‌شدگان اولیه مشخص می‌گردد.

ماده ۳۹: در این مرحله، فهرست کلیه پذیرفته‌شدگان اعم از دانشجویان علامه طباطبائی و سایر دانشگاه‌ها در قالب صورت‌جلسات مربوط، آماده و مراتب در جلسه کمیته منتخب معاونت آموزشی دانشگاه، طرح و پس از تأیید، در پرتال سازمان سنجش آموزش کشور ثبت می‌گردد.

ماده ۴۰: پذیرش قطعی پذیرفته‌شدگان منحصراً پس از تایید سازمان سنجش آموزش کشور و هیأت مرکزی گزینش دانشجو وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسمیت می‌یابد.

ماده ۴۱: دفتر استعدادهای درخشان در موعد مقرر نسبت به ارسال فرم صلاحیت عمومی پذیرفته‌شدگان به هیات مرکزی گزینش دانشجو وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اقدامات لازم را به عمل آورده و همچنین اسامی را جهت ثبت نام از آنان در چارچوب ضوابط و مقررات آموزشی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، دانشکده و اداره خدمات الکترونیکی دانشگاه اعلام می‌نماید.

ماده ۴۲: تفسیر کلیه موارد دارای ابهام در این دستورالعمل، با معاونت آموزشی دانشگاه خواهد بود.

در این دستورالعمل به ذکر کلیات اکتفا شده و آنجا که مسکوت است، تصمیم‌گیری با معاونت آموزشی دانشگاه خواهد بود. این دستورالعمل در ۴۲ ماده و ۸ تبصره در جلسه‌های مورخ ۹۷/۲/۱، ۹۷/۰۹/۱۷، ۹۷/۱۰/۰۱ و ۹۸/۰۱/۳۱ شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به تصویب رسیده و برای پذیرش دانشجو در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ و بعد از آن لازم الاجراست.